Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Noctes Atticae

Gellius, Aulus

[Venedig], 6. Apr. 1496

Liber decimvsseptimvs

urn:nbn:de:bsz:31-272210

Visual Library

Arionis historia

Eleri admodū: & cohibili orone: uocūq; filo tereti: & candido fabulā ſcripſit
c Herodotus ſup fidicine illo Arioē. Vetus iqt & nobilis Ario cātator fidibus
fuit. Is loco: & oppido methymnæus terra atq; iſula oi leſbius fuit. Eū Ario
nē rex corinthi periāder amicum amatūq; habuit artis gr̄a. Is inde a rege proficiſcitur
terras inclytas Siciliā: atq; Italiā uiſeret. Vbi eo uenit: aures oium mēteſq; in utriuſq;
terræ urbibus demulſit. In quæſtibus iſtic: & uoluptatibꝰ amoribus hoium fuit. Is tū
poſtea grandi pecunia & re bona multa copioſus corinthū inſtituit redire. Nauē igit̄
& nautas ut natiores amitioreſq; ſibi corinthios delegit. Sed eo corīthios hoie accepto
nauiq; in altū prouecta: prædæ pecuniæq; cupidos cœpiſſe cōſiliū de necando Arione
Tū illū ibi pnicie intellecta: pecuniam cæteraq; ſua ut hērent: dediſſe uitam modo ſibi
ut parcerēt: orauiſſe. Nautas precū eius haꝝ cōmiſeritū eſſe illatenus: ut ei necē affer/
re per uim ſuis manibus tēperarēt. Sed impauiſſe: ut iā ſtatim corā diſiliret præceps ī
mare. Homo inqt ibi territus ſpe omni uitæ pdita: id unū poſtea orauit ut priuſquam
mortē appeteret induere pmitterēt ſua ſibi indumenta. Et fides cape: & canere carmē
caſus illius ſibi cōſolabile. Feros & immāes nautas ꝓlubiū tum audiēdi ſubit. Quod
orauerat ipetrat. Atq; ibi mox de more cīctus: amictus ornatus ſtāſq; in ſūmæ puppis
foro carmen: quod orthiū dicitur: uoce ſublatiſſima cātauit. Ad poſtrema cantus cū
fidibus ornatuq; oī ſicut ſtabat canebatq; eiecit ſeſe procul in profundū: Nautæ haud
quaq̄ dubitātes quin periſſet: curſū quē facere cœpant: tenuerūt. Sed nouū & mirum
& piū facinus contigit: Delphinum repente inter undas adnauiſſe: & dorſo ſuper flu/
ctus edito uectauiſſe. Incolumiq; eū corpore: & ornatu: tænarum in terrā laconicā de
uexiſſe. Tū Arionē prorſus ex eo loco corinthū petiuiſſe. Taleq; Periādro regi: qualis
delphino uectus fuerat: ſeſe obtuliſſe. Eiq; rē ſicuti acciderat: narrauiſſe. Regem iſtæc
parū crediddiſſe: arionē quaſi falleret cuſtodiri iuſſiſſe. Nautas requiſitos: ablegato ari/
one: diſſimulāter interrogaſſe: ecqd audiſſent in iis locis: unde ueniſſent ſuper arionē:
Eos dixiſſe: hominē quū inde irēt ī terra italia fuiſſe: cumq; illic bene agitare: & ſtudiis
delectationibuſq; urbiū florere: atq; in gratia pecuniaq; magna fortunatum eſſe. Tū
īter hæc eorū uerba arionē cū fidibus & idumētis: cū quibus ſe ī ſalū eiaculauerat exti
tiſſe. Nautas ſtupefactos: conuictoſq; ire inficias non quiſſe. Eam fabulam dicere leſ/
bios & corinthios atq; eſſe fabulæ argumentum: q simulacra duo ænea ad tænarum
uiſerentur. Delphinus uehens: & homo inſidens.

¶AVLI GELII NOCTIVM ATTICARVM COMMENTARII LIBER DECIMVS SEPTIMVS

¶Quod Gallus Aſinius: & Largius Licinius. M. Ciceronis reprehēderūt ex oratiōe
quā dixit pro. M. Cælio: & quid aduerſus homines ſtudioſiſſimos pro eadem ſenten/
tia uere digneq; dici poſſit.

¶Caput primum.

T quidā fuerūt mōſtra hominū: qui de diis īmortalibus īpias: falſaſq;
opiniones ꝓdiderūt: ita nōnulli tā ꝓdigioſi: tāq; uecordes extiterūt: ī q
c bus ſunt Gallus Aſinius: & Lartius Licinius: cuius liber etiā fert̄ īſan
do titulo Cicerumaſtix: ut ſcribere auſi ſint. M. Ciceronē paꝝ itegre at
q; īpropríe: atq; icōſiderate locutū. Atq; aliꝰ qdē q̄ reprehēderūt. neq;
dictu neq; auditu digna ſunt. ſed etenim in hoc quo ſibimetipſis præter cætera eſſe ui/
ſi ſunt uerboꝝ penſitatores ſubtiliſſimi cedo quale id ſit conſideremus, M. Cicero pro
M. Cælio

M.Cælio ita ſcripſit.Nã quod obiectũ ẽ de pudicitia:qđ oĩum accuſatoꝝ:nõ crimini‑
bus:ſed uocibus maledictiſq; celebratũ ẽ:id nunq̃ tã acerbe feret.M.Cælius ut cũ pœ
niteat nõ deformẽ eẽ natũ.Nõ exiſtimãt uerbo ꝓprio eſſe uſũ qđ ait pœniteat. Atq; id
ꝓpe ineptũ ẽt eſſe dicũt.Nã pœnitere inquiunt tũ dicere ſolemus:cũ q̃ ipſi fecimꝰ aut
q̃ de noſtra uoluntate.nr̃oq; conſilio facta ſunt ea nobis poſt incipiũt diſplicere.Sen‑
tentiãq; in iis nr̃am demutamus.Neminẽ ãt recte ita loq pœnitere ſeſe:ꝙ natus ſit:aut
pœnitere ꝙ mortalis ſit:aut ꝙ ex offenſo uulneratoq; corpe dolorẽ ſentiat:qñ iſtiuſmo
di reꝝ:nec conſiliũ ſit noſtꝝ:nec arbitriũ.Sed ea ingratis in corporibꝰ ñris ui:ac neceſ
ſitate naturæ nobis accidãt.Sicut hercle ĩquiunt:nõ uolũtariũ fuit .M.Cælio q̃li for‑
ma naſceret̃.Cuius.n.dixit nõ pœnitere:tanq̃ in ea cã res eſſet ut rationẽ caperet pœnitẽ
di.Eſt hæc quidẽ:quã dicũt uerbi huiuſce ſentẽtia:& pœnitere niſi in uolũtariis rebus
nõ probe dr̃.Tametſi antiqores uerbo ip̃o:alio quoq; modo uſitati ſunt:Et pœnitet ab
eo:quod eſt pene:& a penuria dixerũt.Sed ſi alioꝛſum pœnitet:atq; alio in loco dicere
tur:Nunc ãt ſub hac eadem ſignificatione:q uulgo nota eſt:nõ modo ineptũ hoc non
eſt:quod.M.Cicero dixit:ſed feſtiuiſſimũ adeo & facetiſſimũ eſt. Nã quũ aduerſarii
& obtrectatores.M.Cælii quoniã erat pulchro corpore:formã eius & faciẽ in ſuſpitio
nes impudiciæ accerſerent illudẽs Cicero tã abſurdã criminationẽ:ꝙ formã quã natu
ra fecerat:uitio darẽt:eodẽ ipſo errore:quẽ illudebat:ſciens uſus eſt: & nõ pœnitet in‑
quit.M.Cæliũ nõ deformẽ eſſe natũ. Vt uel hac ipſa re:quod ita dicebat:obprobraret
aduerſariis:ac per facetias oſtentaret:facere eos diridiculũ: ꝙ perinde Cælio formam
crimini darent quaſi arbitrium eius fuiſſet:quali forma naſceretur.

¶Verba quædã ex.Q .Claudii annaliũ primo:curſim in legendo notata.¶Cap.ii.

Vum libꝛ ueteris ſcriptoris legebamus:conabamur poſtea mẽoriæ uegetãdæ
q grã ĩdipiſci aĩo:ac recẽſere:q̃ ĩ eo libro ſcripta eẽnt:ĩ utraſq; æſtimatiões laudis
aut culpæ annotamẽtis digna.Eratq; hoc ſane q̃ utile exercitũ ad conciliandas
nobis ubi ueniſſet uſus:uerboꝝ ſnĩarũq; elegantiũ recordatiões. Velut hæc uerba ex
Q .Claudii primo annali:q̃ meminiſſe potui notaui:quẽ libꝝ legimus biduo ꝓximo
ſupiore.Arma inqt pleriq; abiiciũt:atq; ĩermi illatebrãt ſeſe. Ibi illatebrãt uerbũ poeti Illate‑brant
cũ uiſum ẽ:ſed nõ abſurdũ neq; aſperũ.Ea inqt dũ fiũt latini ſubnixo aĩo:q̃ſi ſublimi:
& ſupra nixo uerbũ pene ſignificãs & nõ fortuitũ:demõſtratq; aĩ fortitudinẽ: fiduciã
q;:quoniã quibꝰ ĩnitimur iis:q̃ſi erigimur attollimurq;.Domꝰ ĩquit ſuas quẽq; ire iu‑
bet:& ſua oĩa fruiſci.Rarius quidẽ ĩ ætate.M.Tullii:ac deĩceps ĩfra rariſſimũ.Dubi‑
tatũq; ẽ ab ĩpitis antiquitatis an latinũ foret.Nõ mõ ãt latinũ:ſed iocũdius amœniuſq;
ẽt uerbũ fruiſcor factũ ẽ quã fruor:& ut fatiſcor a fateor ita fruiſcor factum ẽ a fruor. Fruiſci
Q .Metellus Numidicus:q caſte pureq; lingua uſus latĩa uĩ:ĩ epiſtola quã exul ad do
mitios miſit ita ſcripſit.Illi uero oĩ iure atq; honeſtate interdicti. Ego neq; aq̃ neq; igni
careo:& ſumma gloria fruiſcor.Neuius in attellana.q̃ partus inſcripta ẽ:hoc uerbo ita
utit̃.Q uod magnope queſiuerũt id fruiſci nõ queũt:q nõ pſit.apud ſe fruitus ẽ.Et ro‑
mani inquit multis armis & magno cõmeatu:p̃daq; ingenti capiant̃: Verbũ caſtren‑
ſe ẽ:nec facile id repias apud ciuiliũ cauſaꝝ oratores:exq; eadem figura ẽ: qua lignãt̃
& pabulant̃ & aquant̃.Sole inquit occaſo:ſole occaſo:nõ inſuaui uenuſtate ẽ: ſiquis Sole oc
ãt habeat ñ ſordidã:nec ꝑculcatã.In duodecim ãt tabulis uerbũ:hoc ita ſcriptũ ẽ.An‑ caſo
te meridiẽ cauſam coniicito:quũ perorãt ambo præſentes.Poſt meridiẽ præſenti litẽ

addicito. Si ambo præſentes: ſol occaſus ſuprema tẽpeſtas eſto. Nos inqt in mediũ re
linquemus. Vulgus in medio dicit: nã uitiũ iſtuc putãt: & ſi dicas in mediũ ponere: id
quoq; eẽ σολοικόν. i. ſolœciſmi uitiũ putãt. Et tñ ꝓbabilius ſignificãtiuſq; ſic dici uide
bit̃: ſiquis ea uerba nõ incurioſe ĩtroſpiciat. Græce quoq; θειναι εισ μεσον. i. ponere ĩ
mediũ uitiũ id nõ eſt. Poſtq̃ nunciatũ eſt inquit ut pugnatũ eſſet ĩ gallos. id ciuitas gra
Pugna/ uiter tulit. In gallos mũdius ſubtiliuſq; eſt: q̃ cũ gallis aut cõtra gallos. Nã pinguiora
tũ ĩ gal/ hæc obſoletioraq; ſunt. Simul inqt forma: factis eloquẽtia: dignitate: acrimonia: cõfi/
los dentia pariter ꝑcellebat: ut facile intelligeret̃ magnũ uiaticũ. Magnũ uiaticũ ꝓ magna
magnũ facultate: & paratu magno noue poſitũ eſt. Videturq; græcos ſecutus: q ἐφόδιον. i.
uiaticũ uiaticũ ſumptũ uiæ ad aliaꝝ quoq; reꝝ apparatus traducũt. Ac ſæpe ἐφόδιον ꝓ eo di
cunt. qđ eſt inſtitue & inſtrue. Nã. M. ĩquit Mãlius: quẽ capitoliũ ſeruaſſe a gallis ſu/
Cũprĩe pra oſtẽdi: cuiuſq; opam cũ. M. Furio dictatore apud gallos cũprime fortẽ atq; exupa
bilẽ reſpublica ſenſit: is & genere & uirtute bellica nemini cõcedebat. Adprime crebri
us ẽ: Cũprime rarius traductũq; ex eo ẽ: qđ cũ primis dicebãt: pro quo ẽ in primis. Ni
hil ſibi inquit diuitias opus eẽ. Nos diuitiis dicimus: & uitiũ hoc orõnis nullũ ẽ. Ac ne
id quidam ẽ: qđ figura dici ſolet. Recta. n. iſtæc oratio ẽ. Et ueteres cõpluſculi ita dixe/
re. Nec rõ dici põt: cur rectius ſit diuitiis opꝰ eſſe: q̃ diuitias niſi q grãmaticoꝝ noua ĩ
Diurna ſtituta ut τεμενων ιερα. i. ad tẽploꝝ ſacra obſeruãt. Nã hæc inqt maxime uerſat̃ deoꝝ
re. iniquitas: qꝛ deteriores ſunt ĩcolumiores. Neq; optimũ quenquam inter nos ſinũt diur
Sermo nare. Inuſitate dixit diurnare pro diu uincere. Sed ex ea figura ẽ: qua dicimus perenna
nari. re. Cũ iis inquit conſermonabat̃: ſermonari ruſticus uidetur: ſed rectius: ſermocina/
Ne id ri crebrius eſt ſed corruptius. Seſe inquit: ne id quoq;: quod tũ ſuaderet: facturum eẽ.
quoq; Ne id quoq; dixit: pro ne id quidẽ. Infrequens nunc in loq̃ndo: ſed in libris ueteꝝ cre/
Duritu berrimũ. Tãta inquit ſanctitudo fani eſt ut nunquã quiſquã uiolare ſit auſus. Sãctitas
do. quoq; & ſanctimonia non minus latine dicuntur. Sed neſcio quid maioris dignitatis ẽ
Arrabo uerbũ ſanctitudo. Sicuti. M. Cato in. L. Veuriũ: duritudinẽ: quã duriciẽ dicere graui
Arra us putauit. Qui illius inquit impudẽtiã norat & duritudinẽ. Quũ tãtus inquit arrabo
Verba penes ſamnites po. Ro. eſſet. Arabonẽ dixit. dc. obſides: & id maluit quã pignus dice/
dedit re: quoniã uis huius uocabuli in ea ſñia grauior acriorq; ẽ. Sed nunc arrabo in ſordidis
uerbis haberi cœptus. Ac multo rectius uidet̃ arra. Quãquã arrã quoq; ueteres ſæpe
dixerint. Et cõpleriens inquit in laboribus miſerrimas uitas exegerunt. Et hic motus ĩ
ociis inquit conſumptus. Elegãtia utrobiq; ex multitudinis numero quæſita eſt. Comi
nius ĩquit qua aſcẽderat: deſcẽdit: atq; uerba gallis dedit. Verbo Cominiũ dediſſe gal/
lis dicit: qui nihil quicquã: cuiquã dixerat. Neq;. n. eũ galli: q capitoliũ obſidebãt aſcẽ/
dentẽ aut deſcendentẽ uiderãt. Sed uerba dedit: haud ſecus poſuit: quã ſi tu dicas latu/
Arbore it. atq; obreſit. Cõualles inquit & arboreta magna erãt. Arboreta ignobilius uerbũ eſt
tum arbuſta celebratius. Putabãt inquit eos qui foris atq; qui in arce erãt: inter ſe cõmutati
Cõmu/ ones & conſilia facere. Cõmutatiões. i. collatiões: cõmunicatiõeſq; inuſitate dixit. Sed
tatiões. nõ hercle inſcite: nec ineleganter. Hæc ego pauca interim ſuper eo libro quoꝝ memo/
ria poſt lectionem ſuppetierat mihi notaui in ſermonibus forte: quos de tẽporibus re/
rum ad uſus hominum repertarum agitabamus.

Verba. M. Varronis ex libro quinto & uiceſimo humanarum: quibus contra op
nionem uulgariam interpretatus eſt Homeri uerſum. Cap. iii.

Adoleſcẽſi

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

Adoleſcẽs quiſpiã nõ indoctus: ſparti quoq; uſum ĩ terra græcia diu incogni/
a tũ fuiſſe dixit multiſq; poſtiliũ captũ tẽpeſtatibꝰ ex terra hiſpãia aduectũ: riſe
rũt hoc ad illudendũ; ex is q̃ ibi aderant unus: atq; alter male hoĩes litterati: qđ
genus græci αγοραιουσ. i. uulgares & uiles appellãt. Atq; eũ: qui id dixerat libꝝ legiſ
ſe Homeri aiebãt: cui uerſus hic forte deeſſet: και Δη Δουρα σεσηπε νεωρ και σπαρ
τα λελυνται. i. En ligna eputrẽt ratiũ & ſp̃ta in cariẽ ſunt. Tũ ille ꝓrſum irritatus nõ
inq̃t in eo libro uerſus: ſed uobis plane magiſter defuit: ſi creditis in eo uerſu ſparta id
ſignificare quod nos ſpartum dicimus. Maiorẽ. n. uero illi riſum ſubiiciunt neq; id de
ſtiterũt. niſi liber ab eo ꝓlatus eẽt. M. Varrõis. xxv. humanaꝝ: in quo de iſto Home/
ri uerſu a Varrone ita ſcriptũ ẽ. Ego ſparta apud Homeꝝ nõ plus ſpartum ſignificare
puto: q̃ σπαρτουσ. i. ſpartos qui dicunť in agro thebano nati. In græcia ſp̃ti copia mõ
cœpit eſſe ex hiſpania. Neq; ea ipſa facultate uſi liburni. Sed ii pleraſq; naues loris ĩ ue
bant. Græci magis canabo & ſtuppa cæteriſq; ſatiuis rebus: a quibus σπαρτα appel/
labant. Quod quũ ita Varro dicat: dubito hercle: an poſterior ſyllaba in eo uerbo qđ
apud Homeꝝ eſt; acuẽda ſit: niſi quia uoces huiuſcemodi: quum ex cõmuni ſignifica
tione in rei certe ꝓprietatem cõcedunt diuerſitate accentuum ſuperanť.

¶Quid Menander poeta Philemoni poetæ dixerit; a quo ſæpe indigne in certamini/
bus comœdiarum ſup̃atus eſt: Et q; ſæpiſſime Euripides ĩ tragœdia ab ignobilibꝰ poe
tis uictus eſt. ¶Cap. iiii.

Enander a Philemone nequaq̃ pari ſcriptore in certaminibꝰ comœdiaꝝ am/
m bitu; gr̃aq; & factiõibus ſæpenumero uincebať: eũ quũ forte habuiſſet obuiã Phile/
Quæſo inquit Philemon: bona uenia dic mihi: quũ me uincis nõ erubeſcis: mon
Euripidẽ quoq;. M. Varro ait: quum quinq; & ſeptuaginta tragœdias ſcripſerit: in q̃n Euripi/
q; ſolis uiciſſe. Quum eũ uincerẽt aliquot poetæ ignauiſſimi. Menandꝝ ãt alii cẽtum des.
& octo partim centum & nouẽ comœdias reliq̃ſſe ferũt. Sed apollodori ſcriptoris ce/
lebratiſſimi hos de Menãdro uerſus legimus in libro; qui chronica inſcriptus eſt.

κηφισ ύεύσ ὢσ εν Διοπειθου πατρόσ.
προσ τοισ εκατόν πεντε γραψασ Δραματ τεξ:
ελιπε πεντικοντα καὶ Δυοινετων. ideſt.

Cephiſieus genere: ex diopethe patre. ¶Quinq; & centũ: quum ſcripſit fabulas.
Fato eſt defunctus: annos duos natus: & quinquaginta. ¶Ex iſtis tamẽ centũ & q̃n/
q; oĩbus ſolis eũ octo uiciſſe. Idẽ Apollodorus eodem in libro ſcripſit.

¶Nequaq̃ eẽ ueꝝ qđ miutis q̃buſdã rhetoricæ artif:cibꝰ uideať. M. Ci. in lib. quẽ de
amicitia ſcripſit uitioſo argumento uſũ: αμφισ βατου μενον αντι ὁμολογουμε/
νου. i. dubiũ ꝓ cõfeſſo poſuiſſe. Totũq; id cõſideratius tractatũ exploratũq;. ¶Cap. v.

Icero in dialogo: cui titulꝰ ẽ. Læliꝰ: uel de amicitia: docere uolẽs amicitiã ñ ſpe
c expectationeq; utilitatis: neq; precii mercediſq; cã colendã: ſed quo ipſa p̃ ſeſe
plena uirtutis honeſtatiſq; ſit: expetendã: diligendãq; eſſe: etiã ſi nihil op̃is: ni/
hilq; emolumẽti; ex ea participari queat: hac ſñia atq; his uerbis uſus ẽ: eaq; dicere fa/
cit. C. Læliũ ſapientẽ uiꝝ: qui. P. Africani fuerat amiciſſimus. Quid. n. Africanus ĩdi
gens mei? Ne ego quidẽ illius. Sed ego admiratione quadã uirtutis eius: ille uiciſſim
opinione fortaſſe nõnulla; quã de meis moribus habebat; me dilexit: auxit beniuolen/
tia cõſuetudo. Sed quanquã utilitates multæ & magnæ cõſecutæ ſunt; nõ ſunt tamen

ab eaꝝ ſpe cãæ diligendi ꝓfectũ. Vt.n.benefici liberaleſq; ſumus nõ ut exigamus gratiã: neq;.n.beneficiũ fœneramur: ſed natura ꝓpenſi ad liberalitatẽ ſumus ſic amicitiã nõ ſpe mercedis adducti: ſed ꝙ omnis fructus in ipſo amore ineſt expetendã putamus Hoc quũ legeret̃ in cœtu forte hoĩum doctoꝝ: rethoricus quidã ſophiſta utriuſq; linguæ callẽs haud ſane ignobilis: ex iſtis argutulis: & minutis doctoribus: q τεχνικοὶ.i. artificiales appellant̃ atq; in diſſerẽdo tñ nõ impiger uſum eẽ exiſtimabat argumento M. Tulliũ nõ probo neq; αϖὸ Δεικτικῶ.i.demõſtratiuo: ſed eiuſdẽ q̃ſtionis cuius eẽt ea ipſa res: de qua quæreret̃. Verbiſq; id uitiũ græcis appellabat: ꝙ accepiſſe: αμφισβητοῦ μενον αντὶ ομολογοῦ μενοῦ.i.dubiũ pro cõfeſſo & certo. Nã beneficos inqt & liberales ſumpſit ad cõfirmandũ.id q̃d de amicitia dicebat: quũ ipm illud: & ſoleat q̃ri: & debeat quiſquis liberaliter: & benigne facit: qua mẽte: quoue conſilio: benignus liberaliſq; ſit. Vtꝝ qa mutuã grãm ſperet: & eũ in quẽ benignus ſit: ad parẽ curã ſui ꝓuocet: q̃d facere pleriq; oẽs uideat̃: an quia a natura ſit beniuolus: benignitaſq; eũ p ſeſe ipſa: & liberalitas delectet: ſine ulla recipiẽdæ gratiæ ꝓcuratione: q̃d ẽ oĩum ferme rariſſimũ. argumẽta ãt cẽſebat: aut ꝓbabilia eſſe debere: aut pſpicua: & minime cõtrouerſa. Idq; αϖὸ Δειξιν.i.expreſſionẽ & demõſtrationẽ uocari dicebat: quũ ea q̃ dubia: aut obſcura ſunt per ea quæ ambigua nõ ſunt illuſtrant̃: atq; ut oſtenderet beneficos: liberaleſq; ad id quod de amicitia quæreret̃: quaſi argumentũ exẽplũue: ſumi non oportere. Eodẽ inqt ſimulacro & eadẽ rõnis imagine: amicitia inuicẽ ꝑ argumẽto ſumi põt: ſiqs affirmat hoĩes beneficos: liberaleſq; eẽ debere: nõ ſpe aliq̃ cõpẽdii: ſed amore & ſtudio honeſtatis. Poterit.n.cõſimiliter dicere ita. Nãq; ut amicitiã nõ ſpe utilitatis amplectimur: ſic benefici liberaleſq; nõ grãæ recupandæ ſtudio eſſe debemus: Poterit ſane inqt ita dicere. Sed neq; amicitia liberalitati: neq; liberalitas amicitiæ p̃bere argumentũ põt: quũ de utroq; pariter quæratur. Hæc ille rhetoricus artifex dicere q̃buſdã uidebat̃ perite & ſciẽter. Sed uidelicet eũ uocabula reꝝ uera ignorauiſſe nõ beneficiũ & liberalẽ Cicero appellat ita ut philoſophi appellandũ eẽ cenſent: nõ eũ q ut ipſe ait: beneficia fœdundãte. Nõ ergo obſcuro neq; ambiguo argumẽto uſus ẽ: ſed certo atq; pſpicuo. Siqdẽ q uere beneficus: liberaliſq; ẽ q̃ mẽte bene: aut liberaliter faciat nõ q̃rit̃ aliis.n.lõge noĩbus appellãdus ẽ: ſi quũ & talia facit: ſui potius: q̃ alterius iuuãdi cã facit. Proceſſiſſet aũt argutatori iſti fortaſſe an reprehẽſio: ſi Cicero ita dixiſſet. Eteni bñfice liberaliterq; facimus nõ ut exigamus grãm: uideret̃.n.benefice facere: ẽt in nõ beneficũ cadere poſſe: ſi id ꝑ aliquã circũſtantiã fieret: nõ ꝑ ipſã ꝑpetuæ benignitatis cõſtãtiã. Sed quũ beneficos liberaleſq; dixerit: neq; aliuſmõi iſti ſũt: q̃ cuius eẽ eos ſupra diximus: illotis: q̃d aiũt pedibus & uerbis reprehẽdit doctiſſimi hoĩs orationem.

Falſum eſſe quod Verrius Flaccus in libroꝝ ſecundo, quos de obſcuris. M. Catõis compoſuit: de ſeruo receptitio ſcriptũ reliquit. Cap.vi.

Cato uoconiã legẽ ſuadẽs uerbis hiſce uſus ẽ. Principio nobis mulier magnã
m. dotẽ attulit. Tũ magnã pecuniã recipit quã in uiri poteſtate nõ cõmittit eã pecuniã mutuã dat uiro: poſtea ubi irata facta eſt: ſeruũ receptitiũ ſectari: atq; flagirare uiꝝ iubet. Quærebat̃ ſeruus receptitius quid eſſet. Libri ſtatim q̃ſiti allatiq; ſunt Verri Flacci de obſcuris Catonis in libro ſecũdo ſcriptũ inuentũ ẽ: receptitiũ ſeruũ dici nequã: & nulli precii: qui cũ uentũ eẽt datus redibitus ob aliq̃d uitiũ receptuſq; ſit. Propterea inquit ſeruus huiuſmodi ſectari maritũ; & flagitare pecuniã iubebatur

ut eoipſo

ut eo ipſo dolor maior: & cõtumelia grauior uiro fieret: ꝗ eũ ſeru⁹ nihil pẽtẽdæ pecu-
niæ cı̃ cõpellaret. Cũ pace ãt: cũcq; uenia iſtoꝝ: ſiqui ſunt q Verri flacci auctoritate ca-
piunt: dictũ hoc ſit. Receptitius. n. ſeruus ĩ ea re: quã dicit Cato: aliud oĩno ẽ: q̃ Verri- receptitius ſeruus.
us ſcripſit. Atq; id cuius facile intellectu ẽ. Res. n. ꝓculdubio ẽ. Q ñ mulier dotẽ mari-
to dabat: tũ q̃ ex ſuis bonis retinebat: neq; ad uiꝝ tramittebat: ea recipe dicebatᷣ. Sicuti
nũc quoq; ĩ uẽditiõibꝫ: q̃ excipiuntᷣ neq; ueniũt. Quo uerbo Plautus quoq; ĩ trinũmo
uſus ẽ ĩ hoc uerſu. Poſticulũ hoc recipit: quũ ædis uẽdidit: ꝓticulã quãdã q̃ poſt eas æ-
dis erat: nõ uẽdidit ſed retinuit. Ipẽ ẽt Cato mulierẽ demõſtrare locupletẽ uolẽs. Muli-
er inqt & magnã dotẽ dat: & magnã pecuniã recipit. Hoc ẽ & magnã dotem dat: &
magnã pecuniã retinet. Ex ea igitᷣ re familiari: quã ſibi dote data retinuit: pecuniã uiro
mutuã dat. Eã pecuniã quũ uiro forte irata repetere ĩſtituit: apponit flagitatorẽ ſeruũ
receptitiũ: hoc ẽ ꝓpriũ ſeruũ ſuũ: quẽ cũ pecunia reliq̃ recepat: neq; dederat doti: ſed
retinuerat. Nõ. n. ſeruo mariti impare hoc mulierẽ fas erat: ſed ꝓprio ſuo plura dicere
quibus hoc noſtꝝ tuear: ſupſedeo. Ipſa. n. ſunt p ſeſe euidẽtia: & quod a Verrio dicitur
& quod a nobis. Vtrum ergo uidebitur cuiq; uerius eo utatur.

Verba hæc ex atinia lege. Quod ſubreptũ erit eius rei æterna auctoritas. ẽ. P. Nigi-
dio: &. Q. Sceuolæ uiſa eſſe nõ minus de præterito q̃ de futuro cauiſſe. Cap. vii.

Egis ueteris atiniæ uerba ſunt. Quod ſubreptũ erit: eius rei æterna auctoritas
l eſto. Quis aliud putet in hiſce uerbis: q̃ de tpe tantũ futuro lõge loqᷣ. Sed. Q.
Sceuola patrẽ ſuũ: & Brutũ & maniliũ uiros apprime doctos q̃ſiſſe ait: dubi-
taſſeq; utꝝ ne in poſtfacta mõ furta lex ualeret: an ẽt in antefacta: quoniã quod ſubre-
ptũ erit: utrunq; tẽpus uideretᷣ oſtẽdere: tã præteritũ q̃ futuꝝ. Itaq;. P. Nigidius ciuita-
tis romanæ doctiſſimus ſup dubitatiõe hac coꝝ ſcripſit in. xxiiii. cõmentarioꝝ cõmati-
coꝝ. Atq; ipẽ quoq; idẽ putat incertã eẽ tẽporis demõſtratiõẽ. Sed anguſte perq̃ & ob-
ſcure diſſerit: ut ſigna reꝝ ponere uideas: ad ſubſidiũ magis memoriæ ſuæ q̃ ad legen-
tiũ diſciplinã: uidebatᷣ tamẽ hoc dicere: uerbũ eſſe & erit q̃ñ per ſeſe ponuntᷣ hẽnt: atq; eſſe & erit.
retinẽt tẽpus ſuũ: quũ uero præterito iunguntᷣ uim tpis ſui amittũt: & in ꝑteritũ cõten-
dũt. Quũ. n. dico in cãpo eſt: in cõmitio ẽ: tẽpus inſtans ſignifico: Itẽ quũ dico in cam-
po erit tẽpus futuꝝ demõſtro. At quũ dico factũ eſt: ſcriptũ eſt: ſubreptũ eſt: q̃q̃ ẽ uer-
bum: tpis ſit præſentis: cõfunditᷣ tñ cum præterito: & præſens eſſe deſinit. Sic igitᷣ in-
quit etiã iſtud: quod in lege ẽ: ſi diuidas: ſepareſq; duo uerba hæc ſubreptũ & erit ut ſic
audias ſubreptũ: tanquã certamen erit: aut ſacrificiũ erit. Tunc uidebitᷣ lex in poſt fu-
tuꝝ loqui. Si uero copulate permixteq; dictũ intelligas: ut ſubreptum erit: nõ duo ſed
unum uerbũ ſit. Idq; tunica patiẽdi declinatione fit: cum hoc uerbo nõ minus præter-
ritum tempus oſtenditur quã futurum.

In ſermonibus apud menſ im Tauri philoſophi: q̃ri agitariq; eiuſmodi ſolita. Cur
oleũ ſæpe & facile: uina rarius cõgeleſcãt: acetum aut fere unquã: & cur aquæ fluuioꝝ
fontiumq; durentur: mare gelu non duretur. Cap. viii.

Hiloſophus Taurus accipiebat nos athenis cœna plerũq;: ad id diei ubi iã ue-
p ſperauerat. id. n. ẽ tp̃s iſtic cœnãdi freq̃ns: eius cœnæ fũdus & fũdamẽtũ oẽ e-
rat ĩ olla una lẽtis ægyptiæ: & cucurbitæ inibi minuti cæſæ: ea quodã die ubi
paratis: & expectãtibꝰ nobis allata: atq; ĩpoſita mẽſe ẽ: pueꝝ iubet. Taurus oleũ ĩ ollã
Idere; erat is puer genere atticus ad annos maxĩe natus. viii. feſtiuiſſimus; ætatis & gen

tis argutiis ſcatēs. Guttū ſamiū oretenus ĩprudēs ĩnanē: tāq̄ ſi ĩeſſet oleū: affert: cōuer
titq; eū: & ut ſolitū ē circūegit p oēm partē ollæ manū nullū ĩde ĩbat oleū. Aſpicit puer
guttū atrocibꝰ oculis ſtomachabūdus: & cōcuſſū uehemētiꝰ iterꝝ ĩ ollā uertit. Id quū
oēs ſēſim: atq; ſūmiſſim rideremus. Tū puer græce & id qdē pq̄ attice. μηγελατε in
qtενι τοῦ λαιὸν αλλουκιςεοια φρικη περι τὸν ὄρθρὸν γεγονετη μερὸν και κερύ-
ςαλλωται. i. ne ridete: ĩeſt oleū. Verꝝ uos neſcitis q̄lis matutĩo diluculo hodie rigor
fuerit. Itaq; gelu cōcretū ē. Verbero ĩqt ridēs Taurus: nōne is curriculo atq; oleū petis.
Sed quū puer foras emptū ĩſſet: nihil ipſe iſta mora offēſior. Olla ĩnqt oleo indiget: &
ut uideo ĩtollerādū feruit cohibeamus manus: atq; ĩterea quoniā puer nūc admouit ſo
lere oleū cōgelaſcere: cōſideremus: cur oleū ſæpe & facile ſtet: uina rarēter cōgeleſcāt.
Atq; aſpicit me & iubet qd ſentiā dicere. Tū ego rn̄di: cōiectare me uinū ĩccirco minus
cito coaleſcere: q̄ ſemina q̄dā caloris in ſeſe hēret: eētq; natura ignitus ob eāq; rē dictū
eē ab Home. αιθοπαοινον. i. calidā uinū nō ut alii putarēt pp colorē. Eſt qdē Taurus
ita ut dicis nā ferme cōuenit: uinū ubi potū ē: calefacere corpora. Sed nō ſecus oleum
quoq; calorificū ē: neq; minorē ui ĩ corporibꝰ calefaciēdis hēt. Adhoc ſi iſtæc q̄ calidio
ra ſunt difficilius gelu cogunt̄: cōgruens ē ut q̄ frigidiora ſunt facilē cogant̄. Acetū āt
oīum maxīe frigorificū eſt: atq; id nunq̄ tn̄ cōcreſcit. Num igit̄ magis cā oleo coaguli
celerioris in leuitate eſt: faciliora. n. ad coeundum ideo uidentur: q̄ leuatiora leuioraq;
ſunt. Præterea id quoq; ait quæri dignum: cur fluuiorum & fontium aquæ gelu duren
tur: mare omne incongelabile ſit. Tametſi Herodotus inquit hiſtoriæ ſcriptor contra
oīum ferme: q̄ hæc q̄ſiuerunt: ſcribit mare boſphoricū: qd cimerium appellat̄ earūq;
partium mare oē: quod ſcythicum dicit̄: gelu ſtringi & cōſiſtere: Dū hæc Taurus: in
terea puer uenerat: & olla deferbuerat: tempuſq; eſſe cœperat edendi & tacendi.

De notis lr̄aꝝ: q̄ ĩ. C. Cæſaris epiſtolis repiunt̄ deq; aliis clādeſtinis lr̄is ex ueteri hi-
ſtoria petitis: & qd σκυταλη. i. baculus quo epiſtola inuoluebat̄ ſit laconia. Cap. ix.

lIbri ſunt epiſtolaꝝ. C. Cæſaris ad. C. Oppiū: & balbū Corneliū: q res eius ab-
ſentis curabāt. In his epiſtolis q̄buſdā in locis ĩueniunt̄ lr̄æ ſingulariæ: ſine co
agmētis ſyllabaꝝ: quas tu putes eſſe poſitas incōdite. Nā uerba ex iis lr̄is cōfi
ci nulla poſſunt. Erat āt conuentū inter eos clādeſtinū: de cōmutādo ſitu lr̄aꝝ ut ĩſcri-
pto qdē alia aliæ locū: & nomē teneret. Sed in legendo locus cui ſuus & poteſtas reſti-
tueret̄. Quænā uero lr̄a ꝓ quo ſcriberet̄: ante iis: ſicut dixi: cōplacebat qui hanc ſcri-
bendi latebrā parabant. Eſt adeo probi grāmatici cōmentarius ſatis curioſe factus: de
occulta lr̄aꝝ ſignificatiōe epiſtolaꝝ. C. Cæſaris ſcriptaꝝ. Lacedæmonii āt ueteres quū
diſſimulare & occultare lr̄as publice ad ĩpatores ſuos miſſas uolebāt: ne ſi ab hoſti-
bus exceptæ forent: conſilia ſua noſcerentur epiſtola id genus factas mittebant. Surcu
li duo erant teretes oblōguli pari craſſamēto eiuſdē lōgitudinis deraſi: atq; ornati cōſi-
militer. Vnus imperatori in bellū ꝓficiſcēti dabatur: alterꝝ domi magiſtratus cū iure
atq; cū ſigno habebāt. Q ñ uſus uenerat litteraꝝ ſecretioꝝ: circū eū ſurculū loꝝ mo-
dicæ tenuitatis: longū āt: quātum rei ſatis erat: cōplicabāt uolumīe rotūdo ac ſimplici
Ita uti ore adiunctæ undiq; & cohærētes lori: quod plicabat̄ coirēt. Lr̄as deinde ĩ eo lo
ro p tranſuerſas iuncturaꝝ oras: uerſibꝰ a ſummo ad imū ꝓficiſcētibus inſcribebant.
Id loꝝ lr̄is ita pſcriptis reuolutū ex ſurculo ĩpatori cōmenti illius cōſcio mittebāt: re-
ſolutio āt lori lr̄as truncas atq; mutilas reddebat: mēbraq; earum: & apices ĩ partes di-
uerſiſſimas

uerſiſſimas ſpargebat. Propterea ſi id lorũ in manibus hoſtiũ inciderat nihil q̃cq̃ con
iectari ex eo loro quibat. Sed ubi ille ad quẽ erat miſſum: accepat ſurculo cõpari: quẽ
habebat: capto: ad finẽ pinde ut debere fieri ſcibat: circũplicabat: atq; lr̃æ per ambitũ
eundẽ ſurculi coaleſcẽtes rurſum coibãt. Integramq; & incorruptã epiſtolã & facilem
legi præſtabãt. Hoc gẽus epiſtolæ lacedæmoniis σκῦταλην. i. loricatũ ſurculũ appel
lant. Legebamus id quoq; in uera hiſtoria rerũ punicarũ uirũ indidẽ quẽpiã illuſtrẽ ſi
ue ille Haſdrubal: ſiue qs alius eſt nõ retineo: epiſtolã ſcriptã ſuper rebus arcanis: hoc
modo abſcõdiſſe. Pugillaria noua: nondum etiam cæra illita accepiſſe lr̃as in lignũ ici
diſſe. Poſtea tabulas uti ſolitũ eſt: cæra colluiſſe. Eaſq; tabulas tanq̃ nõ ſcriptas: cui fu
tur; id prædixerat: miſiſſẽ. Eũ deide cærã deraſiſſe: lr̃aſq; icolumes ligno iciſas legiſſe.
Eſt & alia in monumẽtis rerũ græcar; profunda quædã & inopinabilis latebra barba-
rico aſtu excogitata Hiſtieus nõie fuit: loco natus in terra aſia nõ ignobili: aſiã tunc te
nebat impio rex Darius: is Hiſtieus quũ in perſis apud Darium eſſet. Ariſtagoræ cui
piã res quaſdã occultas nũciare furtiuo ſcripto uolebat. Cõminiſcit̃ opertũ hoc lr̃ar;
admirãdũ. Seruo ſuo diu oculos ægros habẽti capillũ ex capite omni: tanquã medẽdi
gratia: deradit. Caputq; eius leue in litterarum formas compingit. His litteris quæ uo-
luerat ſcripſit. Hoĩem poſtea quoãd capillus adoleſceret domo cõtinuit. Vbi id factũ
ẽ ire ad ariſtagorã iubet. Et quũ ad eũ ueneris: mãdaſſe me dicito ut caput tuum (ſicut
nup egomet feci) deradat: ſeruus ut ĩpatũ erat: ad ariſtagorã uenit. Mãdatũq; domini
affert: atq; ille id nõ eẽ fruſtra ratus: quod erat mandatũ fecit: ita litteræ platæ ſunt.

Quid de uerſibꝰ uirgilii Phauorinꝰ exiſtimarit: qbꝰ ĩ deſcribẽda flagrãtia mõtis æt
næ Pidar; poetã ſecutꝰ ẽ. Collataq; ab eo ſr̃ eadẽ re utriuſq; carmĩa & diiudicata. Ca. x.

P Hauorinũ philoſophũ: quũ in hoſpitis ſui antiatẽ uillã æſtu anni cõceſſiſſe.
noſq; ad eũ uidẽdũ roma ueniſſemus: memini ſup pindaro poeta & Virgilio
in hũc fere modũ diſſerere amici inquit familiareſq;. P. Virgilii: ĩ iis quæ de
ingenio: moribuſq; eius memoriæ tradiderũt: dicere eũ ſolitũ ferunt: parere ſe uerſus
more atq; ritu urſino. Nãq; ut illa beſtia fœtũ edere ineffigiatũ informẽq;: lãbẽdoq; id
poſtea quod edidiſſet: cõformaret: & fingeret: pinde ingenii quoq; ſui partus recentes
rudi eſſe facie: & ĩpfecta. Sed deĩceps tractãdo colẽdoq; reddere iis ſe oris & uultus
liniamẽta. Hoc uirũ iudicii ſubtiliſſimi ingenue atq; uere dixiſſe. Res inquit ipſa ue-
rũ iudiciũ facit. Nã quæ reliquit pfecta: expolitaq;: quibuſq; impoſuit ſenſus: atq; dele
ctus ſui ſupremã manũ omni poeticæ uenuſtatis laude florẽt. Sed quæ procraſtinata
ſunt ab eo: ut poſt recẽſerent: & abſolui: quoniã mors præuerterat: nequerũt nequaq̃
poetæ elegãtiſſimi nõie atq; iudicio digna ſunt. Itaq; quum morbo oppreſſus: aduẽta-
re mortẽ uideret: petiuit: orauitq; a ſuis amiciſſimis impẽſe: ut æneidã q̃ nõdũ ſatis eli-
mauiſſet: aboleret: in iis autẽ inquit quæ uidentur retractari aut corrigi debuiſſe: is ma
xime locus eſt: qui de mõte ætna factus ẽ. Nã quũ pindari ueteris poetæ carmen quod
de natura: atq; flagrãtia mõtis eius cõpoſitũ eſt: æmulari uellet: eiuſmodi ſententias &
uerba molitus eſt: ut pindaro quoq; ipſo qui nimis opima: pinguiq; eſſe facũdia exiſti
matus eſt: inſolẽtior: hoc quidẽ in loco: tumidiorq; ſit. Atq; uti uoſmetipſos ĩqt eius q̃
dico arbitros faciã carmẽ pindari: qd̃ ẽ ſup mõte ætna quãtulũ mihi memoriæ ẽ dicã.
τας ερεῦγόν ται μεν ἀϖλατοῦ ϖυρος. αγνοτᾶται εκ μυχων ϖαγαι ϖοταμοι
δε αμεραισι μεν ϖροχεοντι ροον καϖνου αιθων αλλ εν ὀρφναισι φοινισσα

κῦχιν Ἀδ ὑ ἔνα φλόξες βαθεῖαν φερὶ πόντου. πλακα σῦν πατἀγῶ καὶνο δῦς Ἀ φαισδιό κρουνυς ερπόντας δεινό τατους ἀναπέμπει. τερας μεν ταύ μασιον προσιδεσθαι θαυμα δε και παρεδν των ακουσαι. i. A qua ſane eructātur inacceſſi ignis puriſſimi: ex imis fontes. Flumina uero īterdiu quidē inūdāt fluctū feruētē fumi At p noctes punicea pro glomerata flāma: ad ꝓfundū pōti ferunt ſolū cū ſtrepitu illa Vulcani fluēta ſerpētia emittit ſæuiſſima. Mōſtrū ꝓfecto: tū uiſo: tū auditu mirabile Audite nūc inquit Virgilii uerſus: quos inchoaſſe eū uerius dixerim: q̄ feciſſe.

Portus ab acceſſu uētoꝝ imotus: & igēs Ipſe: ſed horrificis iuxta tonat ætna ruinis.
Interdum q; atram prorumpit ad æthera nubē
Turbine fumantem piceo & cādēte fauilla.
Attolitq; globo flāmarū: & ſydera lambit.
Interdum ſcopulos: auulſaq; uiſcera montis.
Erigit eructās: liquefactaq; ſaxa ſub auras.
Cum gemitu glomerat: fundoq; exeſtuat imo.

Iam pricipio inqt Pindarus ueritati magnis obſecutus. id dixit q̄ res erat: quodq; iſtic uſu ueniebat quodq; oculis uidebat̄ iterdiu fumare ætnā noctu flāmigare. Virgilius āt dū in ſtrepitu: ſonituq; uerboꝝ cōquirēdo laborat utrūq; tēpꝰ nulla diſcretiōe facta cōfūdit. Atq; ille græcus qdē fōtes imitatus ignis eructari: & fluere oēs fumi: & flāmarū p fulua & tortuoſa uolumina ī plagas maris ferre: q̄ſi quoſdā igneos angues luculēte dixit. Et hic nr̄ atrā nubē turbīe piceo: & fauilla fumāte: ῥόον καπνοῦ αἴθωνα. i. fluxū fumi calidū iterp̄tari uolēs craſſe & imodice cōgreſſit: globos quoq; flāmaꝝ: qd̄ ille κρουνοῦς. i. fluēta dixerat: duriter & ἀκύρως. i. iproprie tranſtulit. Itē qd̄ ait ſydera lābit. Vacāter hoc ēt iqt accumulauit: & inaniter. Neq; nō id quoq; ierrabile eē ait: & ꝓpemodū iſenſibile: qd̄ nubē atrā fumar̄ dixit turbīe piceo: & fauilla cādēte. Non. n. fumare iqt ſolēt: neq; atra eſſe: q̄ ſunt cādētia niſi ſi cādēti dixit puulgate: & improprie

candēs p feruēti fauilli: nō ꝓ ignea & relucenti. Nā candēs ſcilicet eſt a cādore dictū: nō a calore. Quod ſaxa autem ſcopulos eructari: & erigi eoſdemq; ipſos ſtatim liquefieri: & gemere atq; glomerari ſub auras dixit. hoc inquit nec a pindaro ſcriptum nec unq̄ fando auditū & omnium quæ monſtra dicuntur: monſtruoſiſſimum eſſe.

Quod Plutarchus in libris ſympoſiacis opinionē platonis: de habitu atque natura ſtomachi: fiſtulæq; eius quæ τραχεια. ideſt dura dicitur aduerſum Eraſiſtratum medicū tutatus eſt: auctoritate adhibita antiqui medici Hippocratis. Cap. xi.

e T plutarchus & alii quidā docti uiri reprehēſum eē ab Eraſiſtrato nobili medico platonē ſcripſere: q̄ potū dixit defluere ad pulmonē. Eoq; ſatis hūectato: dimanare per eū: qa ſit rimoſior: & cōfluer̄ īde ī ueſicā. Erroriſq; iſtius fuiſſe Alceū ducē: q̄ in poematibus ſuis ſcriberet. τὸν πνεύμονα οἴνῳ τὸ γὰρ περιστέλλεται. i. pulmonē uino. Ipſum aūt Eraſiſtratū dicere duas eē quaſi cāiculas quaſdā uel fiſtulas. Eaſq; ab oris faucibus ꝓficiſci deorſū per earq; alteram deduci delabiq; in ſtomachū eſculēta oīa & poculēta. Ex eoq; ferri ī uētriculū: q̄ ἡ κάτω κοιλία ideſt inferior uēter. i. aluus appellatur. Atq; ibi ſubigi: digeriq;: ac deinde aridiora ex iis recremēta ī aluū cōuenire: quod græce κόλον dicitur humidiora puehēs ī ueſicā. per alterā aūt fiſtulā q̄ græce noīatur τραχεῖα ἀρτηρία. i. aſpa arteria: ſpūm a ſummo ore in pulmonem: atq; īde rurſum in os & in naris cōmeare. Perq; eā uiā uocis quoq; fieri

meatum

meatum. Ac ne potus cibuſq; aridior: qué oporteret in ſtomachũ: ire ꝓcederet ex ore
laberetur q; in eãdẽ fiſtulã: per quã ſpiritus reciprocatur. Eaq; offẽſiõe itercluderetur
aíæ uia: ípoſitã eſſe arte quadã: & ope naturæ. Inde apud duo iſta foramina: ꝯ dicitur
επιγλωτις. i. appoſita lingua: quaſi clauſtra quædã mobilia: conniuentia uiciſſim &
reſurgẽtia. Eãq; επιγλωττηδα interedẽdũ: bibendũq; opire: atq; ꝓtegere. τηντρα-
χειαν αρτηριαν. i. aſperã arteriã: ne qd ex eſca potuue ícideret in illud quaſi æſtuantis
aíæ iter. Ac ꝓpterea nihil humoris íſluere í pulmonẽ ore ipſo arteriæ cõmunito. Hæc
ait Eraſiſtratus medicus aduerſus Platonẽ. Sed Plutarchus in libro ſyпoſiacoꝝ aucto
rẽ Platonis ſententiæ Hippocratẽ dici fuiſſe. Idẽq; eſſe opinatos & Philiſtiona locrum
& Dioxippum hippocraticũ ueteres medicos & nobiles. Atq; illã de qua Eraſiſtratus
dixerit: επιγλωττιδα non icc irco in eo libro conſtitutam: ne quid ex potu influeret
in arteriam. Nam pulmoni quoq; fouendo rigãdoq; neceſſarios humores uideri. Sed
appoſitam quaſi moderatricem quandã: arbitrãq; ꝓhibẽdi admiſcẽdiue: quod ex ſalu
tis uſu foret: uti edulia quidem oĩa defenderet ab arteria depelleret: quæ in ſtomachũ
Potũ aũt partiretur iter ſtombchũ & pulmonẽ. Et qđ ex eo admitti in pulmonẽ per ar
teriam deberet: nõ rapidũ id neq; uniuerſũ: ſed quadã obice ſuſtẽtatum: ac repreſſum
ſenſim paulatĩq; trãſmitteret: atq; oẽm reliquũ in alterã ſtomachi fiſtulam deriuaret.

De materiis infamibus: quas græci αδοξους appellãt: a Phauorino exercẽdi gra-
tia diſputatis. Cap. xii.

i Nfames materias: ſiue q̃s mauult dicere inopinabiles: quas græci αδοξους
και ατοπους υποτεσεις appellant: & ueteres adorti ſunt non ſophiſtæ ſo-
lũ: ſed philoſophi quoq;: & nr̃ phauorinus oppido q̃ libẽs í eas materias dice Phauorinus
bat uel ígenio expꝓgificãdo ratus idoneas: uel exercẽdis argutiis: uel edomãdis uſu diffi
cultatibus: ſicuti quũ Therſitæ laudes quæſiuit: & quũ febrim quartis diebus recurrẽ
tẽ laudauit. Lepida ſane multa & nõ facilia iuentu í utrãq; cauſam dixit: eaq; ſcripta í
libris reliquit. Sed in febris laudibus teſtẽ etiã Platonem ꝓduxit: quem ſcripſiſſe ait. Febris
Qui quartanã paſſus cõualuerit: uireſq; itegras recuperauerit: fidelius cõſtãtiuſq; po qrtanæ
ſtea ualituꝝ: atq; inibi in eiſdẽ laudibus nõ hercle hac ſentẽtiola inuenuſte luſit. Ver- laus
ſus íquit eſt lõgo hominũ æuo ꝓbatus αλλοτε μητρυιη πελει ημερη. αλλοτε μη-
τηρ. idest ipſa dies quãdoq; parẽs: quãdoq; nouerca ẽ. Eo uerſu ſignificatur non omni
die bene eſſe poſſe: ſed iſto bene: atq; alio male. Quod quũ ita ſit inquit: ut in rebꝰ hu-
manis bene aut male uice alterna ſit: hæc biduo medio interuallata febri: quãto eſt for
tunatior: in qua eſt μια μητρυια δυο μητερες. idest una nouerca duæ matres.

Quin particula: quot qualeſq; uarietates ſignificationis habeat: & q̃ ſæpe í ueterũ
ſcriptis obſcura ſit. Cap. xiii.

q Vi ꝑticula quã grãmatici cõiũctionẽ appellãt: uariis modis ſẽtẽtiiſq; cõnectere Quin
orõnẽ uidet᷑. Aliter. n. dici putat᷑: quũ q̃ſi icrepãtes: uel iterrogãtes: uel exhortã-
tes dicĩus qn uenis? qn legis? qn fugis. Aliter quũ ita cõfirmãus. Nõ dubiũ ẽ qn
M. Tulliꝰ oíum ſit eloquẽtiſſimus. Aliter ãt quũ ſic cõpõimꝰ: q̃ q̃ſi priori uidet᷑ cõtra
riũ. Nõ icc irco cãs Iſocrates nõ defẽdit qn id utile eẽ & hõeſtũ exiſtimarit. A quo illa ſi
gnificatio nõ abhorret: q̃ ẽ í tertia origĩe. M. Catõis. Haud eos íqt eo poſt remũ ſcribo
qn populi: & boni & ſtrẽui ſiẽt. In ſecũda quoq; origĩe. M. Cato nõ lõge ſecus hac ꝑti-
cula uſus ẽ. Neq; ſatis inquit habuit: qđ eum in occulto uitiauerat: quin eius famã pro

Nunquam periculum sine periculo vincitur

ſtitueret. Præterea aīaduertimus. Q uadrigariū in. viii. annaliū particula iſta uſū eſſe
obſcuriſſime. Ipſius uerba poſuimus. Romam uenit: uix ſupat: qui triumphus decer/
natur. Itē in. yi. annali eiuſdem uerba hæc ſunt. Pene factū eſt: qn caſtra relinquerent
atq; cederēt hoſti. Nō me aūt præterit dicere aliquē poſſe de ſūmo pectore nihil eſſe ī
his uerbis negocii. Nā quin utrobiq; poſitū ꝓ ut: planiſſimūq; eſſe: ſi ita dicas. Romā
uenit: uix ſupat ut triūphus decernatur. Itē alio in loco: pene factū eſt ut caſtra reliquē
rēt: atq; cederent hoſti. Sed utātur ſane qui tā expediti ſunt pfugiis cōmutationum in
uerbis: quæ non intelligūtur: utātur tamē ubi id facere poterunt uerecūdius. Hāc ue/
ro particulā de qua dicimus: niſi quis didicerit cōpoſitā copulatāq; eſſe neq; uim tantū
cōiungēdi habere: ſed certa quadam ſignificatione factā: nunq̄ ꝓfecto ratiōes ac ua/
rietates iſtius cōprehēſurus eſt. Q đ quia longioris diſſertationis eſt: poterit cui ociū
eſt: reperire hoc in. P. Nigidii commentariis: quos grammaticos inſcripſit.

Sententiæ ex Publii mimis ſelectæ lepidiores. Cap. xiiii.

p V blius mimos ſcriptitauit: dignuſq; habitus ē: qui ſup Laberio iudicaretur:
C. aūt Cæſarē ita Laberii maledicētia: & arrogātia offendebat ut acceptiores
& ꝓbatiores ſibi eſſe Publii: q̄ Laberii mimos prædicaret. Huius publii ſen/
tentiæ ferūtur pleræq; lepidæ: & ad cōmunem ſermonum uſum cōmodatiſſime. Ex q
Publii bus ſunt iſtæ ſingulis uerſibus circunſcriptæ: quas libitum hercle eſt adſcribere.
ſentētiæ Malū cōſiliū eſt quod mutari nō poteſt. Beneficiū dando accepit: qui digno dedit.
Feras: non culpes: quod uitari non poteſt.
Cui plus licet q̄ par eſt: plus uult q̄ licet.
Comes facundus in uia pro uehiculo eſt.
Frugalitas inſerta eſt rumoris boni.
Hæredis fletus ſub perſona riſus eſt.
Furor fit læſa ſæpius patientia.
Improbe neplūnū accuſat: q iterū naufragiū facit.
Ita amicū habeas: poſſe ut fieri hūc inimicū putes
Veterum ferendo iniuriam inuitas nouam.
Nunq̄ periculum ſine periculo uincitur.
Nimium altercando ueritas altercatur.
Pars beneficii eſt: quod petitur: ſi belle negas.

Q đ Carneades academicus elleboro ſtomachum purgauit: ſcripturus aduerſus
Zenonis ſtoici decreta. Deq; natura medellaq; ellebori candidi & nigri. Cap. xv.

Carnea c Arneades academicus ſcriptus aduerſū ſtoici Zenonis libros ſupiora corpo
des ris elleboro candido purgauit ne qd ex corruptis in ſtomacho humoribus ad
domicilia uſq; animi redundaret: & inſtantiā uigorēq; mētis labefaceret. Tā
ta cura tātoq; apparatu uir igenio præſtāti ad refellēda quæ ſcripſerat Zeno agreſſus
Ellebo/ Id quū in hiſtoria græca legiſſem qđ elleboro candido ſcriptū erat: quid eſſet quæſiui.
ri duas Tū cōperi duas ſpēs ellebori eē diſcerniculo coloris inſignes: candidi & nigri. Eos aūt
ſpecies colores nō in ſemine ellebori: neq; in uirgultis: ſed in radice dignoſci. Candido ſtoma/
chū & uētrem ſupiorem: uomitionibus purgari. Nigro albū: quæ inferior uocatur
dilui. Vtriuſq; eſſe hāc uim: ut humores noxius ī quibus cauſæ morboꝝ ſūt extrahāt
eſſe aūt periculū ne iter cauſas morboꝝ omni corporis uia patefacta: ea quoq; ipſa ī q
bus cauſa

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

bꝫ cã uiuẽdi ẽ: exanĩatur. Amiſſoq; oĩ naturalis alimõiæ fũdamẽto: hõ exhauſt⁹ ĩtere
at. Sed ellebor; ſumi poſſe tutiſſime ĩ iſula ãticyra. Plini⁹ ſecũd⁹ ĩ libris natu. hiſt. ſcri-
pſit. Propterea Liuiũ Druſũ: q̃ tribun⁹ plæbis fuit: quũ morbũ q̃ comitialis dicit᷑: pa-
teret᷑: anticyrã nauigaſſe: & ĩ ea iſula ellebor; bibiſſe ait atq; ita morbo liberatũ. Præte
rea id ſcriptũ legius Gallos ĩ uẽatibꝫ tigerẽ elleboro ſagittas q̃ iis ictæ examiatæ feræ te
neriores ad epulas fiãt. Sed ꝑpter ellebori cõtagiũ: uulnera ex ſagittis facta circũcide
re latius dicũtur.

Anates ponticas uim habere uenenis detegẽdis potẽtem. Atq; ini-
bi de Mithridatis regis in id genus medicamẽti ſolertia. Cap. xvi.

a Nates põticas dr̃ edẽdis uulgo uenenis uictar̃. Scriptũ ẽt a Leneo Cn. Põpeii — Anates
liberto Mithridatẽ illũ ponti regẽ medicinæ rei: & remedior; id gen⁹ ſolertẽ
fuiſſe. Solitũq; ear; ſanguinẽ miſcere medicamẽtis: q̃ digerẽdis uenenis ualent. Eũq;
ſanguinẽ uel potẽtiſſimũ eẽ ĩ ea cõfectiõe. Ipſũ ãt regẽ aſſiduo taliũ medelar; uſu a clã
deſtinis epular; iſidiis cauiſſe. Quin & ſciẽtẽ quoq; ultro: & oſtẽtãdi gr̃a uenenũ rapi
dum & uelox ſæpenumero hauſiſſe: atq; id tamẽ ſine noxa fuiſſe. Quãobrem poſtea
cum prœlio populi romani uictus metu ſui in ultima regni refugiſſet: & mori decre-
uiſſet: & uenena uiolentiſſima feſtinãdæ necis gr̃a fruſtra expertus eẽt ſuo ſe ipſe gladio
trãſegit. Huius regis antidotus celebratiſſima eſt: quæ mithridatios uocatur.

Mithridatẽ ponti regẽ duar; & uigiti gẽtiũ liguis locutũ. Q. q; Ennium tria corda
habere ſeſe dixiſſe: q̃ tris liguas percalluiſſet: græcã oſcã latinã. Cap. xvii.

e Nnius tria corda habere ſeſe dicebat: q̃ loq græce & oſce & latine ſciret. Mi- — Ennius
thridates ãt põti atq; bithyniæ rex inclytus: qui a Cn. Põpeio bello ſupatus ẽ. — Mithri
duar; & uigiti gẽtiũ: quas ſub ditiõe habuit: liguas ꝑcalluit. Earũq; oĩum gẽ- — dates
tiũ uiris haud unq̃ ꝑ interꝑtẽ locutus eſt. Sed ut quemq; ab eo appellari uſus fuit: ꝑin
de lingua orõne ipſius: nõ minus ſcite quã ſi gentilis eius eſſet: locutus eſt.

Quĩd M. Varro. C. Saluſtiũ hiſtoriæ ſcriptorẽ depheſum ab Anio Milõe in adul-
terio ſcribit: & loris cæſum: pecuniaq; data dimiſſum. Cap. xviii.

u Arro in litteris atq; uita: fide homo multa & grauis: in libro quẽ inſcripſit Pi- — Salu-
us: aut de pace. C. Saluſtiũ ſcriptorẽ ſeriæ illius: & ſeueræ orõnis. In cuius hi- — ſtius
ſtoria notiones cẽſorias fieri: atq; exerceri uidemus: in adulterio deprehenſũ — uirgis
ab Anio Milone loris bene cæſum dicit: & quum dediſſet pecuniam dimiſſum. — cæſus

Quid Epictetus philoſophus dicere ſolitus ſit hominibus nequam: & impuris di
ſciplinas philoſophiæ ſtudioſe tractantibus. Et quæ duo uerba obſeruanda præcepe-
rit: omnium rerum longe ſalubria. Cap. xix.

p Hauorinũ ego audiui dicere Epictetũ philoſophum dixiſſe: pleroſq; iſtos q — Epicte-
philoſophari uidẽtur: philoſophos eẽ huiuſcemõi ανεῦ τουπρατ τειν με- — tus
χρι τοῦ λεγειν. Id ſignificat: factis ꝓcul: uerbis ten⁹. Iã illud ẽ uehemẽti⁹ q̃d Arianus
ſolitũ eũ dictare ĩ libris quos de diſſertatiõibꝫ ei⁹ cõpoſuit: ſcriptũ reliq̃t. Nã quũ inq̃t
aĩaduerterat hoĩem pudore amiſſo ĩportũa iduſtria: corruptis moribꝫ audacẽ: cõfidẽ
tẽ: liguã: cæteraq; oĩa: ꝑterquã aĩum ꝓcurãtẽ iſtiuſmõi ĩquit hoĩem quum uiderat ſtu
dia quoq; & diſciplinas phĩæ cõtractare: & phyſica adire: & meditari dialectica mul-
taq; id gẽus theoremata ſuſpicari ſciſcitariq; inclamabat deum atq; hominum fidẽ. ac
plerunq; iter clamãdũ his eum uerbis ĩcrepabat. αντρῶπε ποῦ βαλλεις. σκεψαι
ει κεκαταρται τὸ αγγειον αν γαρεις την οἰησιν αὐτα βαλλης απολετο ην σα-

Patere et abstine cordi habenda sunt

πηουρὸν η ὄξος γένοιτο αν η ιττοῦτων χειρον. ideſt Hō ubi nam mitis conſidera
nūquid purgatū uas ſit. Nā ſi ad inanē opinionē ea īuergas: ꝓrſū īterierūt. Sin cōpu/
treſcāt: ī urinā aut acetū uertentur: aut ſiqd iis ipſis eſt deterius. Nil ꝑfecto his uerbis
grauius: nil uerius quibus declarabat maximus philoſophorū litteras atq; doctrinas
philoſophiæ: quū ī hoīem falſū atq; degenerē: tanq̄ in uas ſpurcū: atq; pollutū īfluxiſ
ſent: mutari: corrūpi: & qđ ipſe κυνικωτερον. i. magis cynicū dixit: urinam fieri: aut ſi
qđ ē urina ſpurcius. Præterea idē ille Epictetus: qđ ex eodē Phauorino audiuim⁹: ſoli
tus dicere ē: duo eſſe uitia multo oīum grauiſſima ac teterrima: ītollerātiā & icōtinēti
am: quū aut iniurias: quæ ſūt ferēdæ nō tolleram⁹: neq; ferim⁹, aut a qbꝫ rebꝫ uolupta
tibuſq; nos temꝑere debemus: nō tenemus. Itaq; inqt ſiqs hæc duo uerba cordi habeat
eaq; ſibi īperando atq; obſeruando curet: is erit pleraq; impeccabilis: uitāq; uiuet tran/
qlliſſimam. Verba duo hæc dicebat: ανεχου και απεχου patere: & abſtine.

De intollerantia et incontinentia

Ex ſympoſio Platonis ſumpta uerba: numeris coagmētiſq; uerboꝝ ſcite modulate
q;: & apte exercendi gratia: in latinam orationem uerſa. Cap. xx.

S Ymposiū Platonis apud philoſophū Tauꝝ legebat: Verba illa pauſaniæ in
ter cōuiuas amorē uice ſua laudātis: uerba ita rurſū amauimus: aut meminiſ/
ſe ēt ſtuduerimus. Sunt adeo q̄ meminimus uerba hæc. πασα γαρ πραξις
ωδε εχει: αυτη εφ εαυτης πραττομενη ουτε καλη: ουτε αισχρα οιον νυν ημεις
ποιουμεν: η πινειν η αδειν η διαλεγεσθαι ουκ εστι τουτων. αυτο καλον ουδεν
αλλ εν τη πραξει. ως αν πραχθη. τοι ουτον απεβη. καλως μεν γαρ πραττομε/
νον και ορθως καλον γιγνεται. μη ορθως δε αισχρον: ουτω και το εραν: και ο
ερως: ου πας εστι καλος: ουδε αξιος εγκωμιαζεσθαι. αλλ ο καλως προτρεπων
εραν. i. Oīs. n. actio ſic ſeſe habet. Nā ipſa quātū ī ſemetipſā agit neq; honeſta neq; tur
pis eſt: quēadmodū ſunt q̄ nūc nos ipſi facimus: aut bibere: aut loqui: aut diſputare.
Nō. n eſt hoꝝ honeſtū p ſeipſū quicquā: ſed in actiōe: ut quidē ē actū eiuſmodi euēit.
Nā honeſte geſtū & recte honeſtū fit: cōtra uero turpe. Eodē pacto & amare ipſū: &
amor: nō oīs quidē honeſtus ē: neq; cōmēdatione oī dignus ueꝝ is qui amare honeſte
nos adhortat̄. Hæc uerba ubi lecta ſunt atq; ibi Taurus mihi: Heus inquit tu rhetori
ſce. Sic. n. me ī pricipio recēs ī diatribā acceptū appellitabat: exiſtimās eloquētiæ uni
us exercēdæ gr̄a athenas ueniſſe. Vides ne iqt ενθυμημα. i. cōmentum crebrū & co
ruſcū: & cōnexū breuibuſq; & rotūdis numeris: cū quadā æquabili circūactiōe deuin
ctū? Habes ne nobis dicere ī libris rhetoꝝ ueſtroꝝ tā apte: tāq; modulate cōpoſitā orō
nē? Sed hos īquit tñ numeros cēteo uideas αλλ ουν παρεργον. i. ſupuacanee extra itine
ris ꝓpoſitū: q̄ſi ex diuerticulo. Ad ipſa. n. Platonis penetralia: ipſaꝝq; reꝝ pōdera & di
gnitates pgēdū ē: nō ad uoculaꝝ eius amœnitatē: nec ad uerboꝝ uenuſtates diuerſitā
dū. Hæc admonitio Tauri de orationis platonicæ modulis: nō modo nō repreſſit: ſed
īſtruxit etiā nos ad elegātiā græcæ orōnis uerbis latinis affectādam. Atq; uti quædam
aīalium parua & uilia ad imitādum ſunt: quas res cūq; audierint: uiderintue: petulan/
tia: perinde nos ea quæ in Platonis oratione demirabamur. nō æmulari quidem: ſed li
neas umbraſq; facere auſi fuimus: uelut ipſum ꝙ ex iiſdē uerbis illis eius effinximus.
Omne iquit omnino factū ſic ſeſe habet: nec turpe eſt quātum ī eo eſt: neq; hōeſtum
uelut eſt quas nunc facimus ipſi res: bibere: cātare: diſſerere. Nihil nāq; hoꝝ ipſum ex
ſeſe honeſtū eſt: quale quū fieret modo: factū eſt tale extitit. Si recte honeſteq; factū
eſt tum

eſt tum honeſtum fit: ſin parum recte turpe fit: ſic amare: ſic amor nõ honeſtus om-
nis neq; oĩs laude dignus: ſed qui facit nos ut honeſte amemus.

Q uibus temporibus poſt Romam conditam græci romaniq; illuſtres uiri floruerunt; ante ſecundũ bellum carthaginenſium. Cap.xxi.

T cõſpectũ quendã ætatũ antiqſſimarũ: itẽ uirorũ illuſtriũ: q in iis ætatibꝰ nati
fuiſſẽt: hẽremus ne ĩ ſermonibꝰ forte ĩ cõſpectũ aliquid ſupa ætate atq; uitia cla
rorũ hoĩum temere diceremus; ſicut ſophiſta ille ασαιλευτοσ.i.ieruditus: q
publice nup diſſerẽs. Carneadẽ plurima rege alexãdro Philippi filio pecũia donatũ: &
Panætiũ ſtoicũ cũ ſupiore Africão uixiſſe dixit: ut ab iſtiuſmõi ĩq̃ tẽporũ: ætatũq; erro
ribus caueremus; excerpebamus ex libris: qui chronici appellant: qbus tẽporibus flo
ruiſſent græci: ſimul atq; Romãi uiri: q uel ĩgenio: uel impio nobiles: ĩ ignesq; poſt cõ
ditã Romã fuiſſent anñ ſecundũ bellũ carthaginẽſiũ: eaſq; nũc excerptiões nr̃as uariis
diuerſiſq; in locis factas: curſim digeſſimus. Neq;.n.id nobis negociũ fuit: ut acri atq;
ſubtili cura excellẽtiũ ĩ utraq; gẽte hoĩum σογχρονισμουσ.i.cõtẽporatiões cõpone
remus: ſed ut noctes iſtæ q̃dãtenus his quoq; hiſtoriæ floſculis leuiter iiectis: aſpgerẽ
tur. Satis ãt uiſũ ẽ in hoc cõmentario de tẽporibus paucorũ hoĩum dicere: ex quorũ æ
tatibus de pluribꝰ quoq; quos noiaremus: haud difficilis cõiectura fieri poſſet. Incipie
mus.n.a Solõe claro quoniã de Homero & Heſiodo: ĩter oẽs fere ſcriptores cõſtitit æ ſolonis
tatẽ eos egiſſe: uel iiſdẽ fere tpibus: uel Homerũ aliquãto antiqorẽ: utrunq; tñ ante Ro tẽpora
mã cõditã uixiſſe. Siluiis albæ regnãtibꝰ: annis poſt bellũ troianũ: ut Saſſius in primo Home
annaliũ de Homero atq; Heſiodo ſcriptũ reliquit: plus.c.atq;.lx.annis. Ante Romã rus.
ãt cõditã: ut Cornelius nepos in primo chronicorũ de Homero dixit annis.c.&.lx. So Heſio-
lonẽ ergo accepimus unũ ex illo nobili numero ſapientiũ: leges ſcripſiſſe athẽienſium dus.
Tarquino priſco Romæ regnãte: anno regni eius triceſimotertio. Seruio aũt Tullio re
gnante: Pyſiſtratus athenis tyrãnus fuit. Solone ãt in exiliũ uoluntariũ pfecto: quoni
am id ei pdicẽti nõ creditũ ẽ. Poſtea Pythagoras ſamius in Italiã uenit. Tarquinii filio Pyſi
regnũ obtinẽte: cui cognomentũ ſupbus fuit: Iiſdẽq; temporibus occiſus ẽ Athenis ab ſtratus.
Harmodio: & Ariſtogitõe Hipparcꝰ Pyſiſtrati filiꝰ Hippæ tyrãni frater Archilochũ Pytha-
autẽ Nepos Cornelius tradit Tullio Hoſtilio Romæ regnãte: iam tunc fuiſſe poema goras
matis clarũ & nobilẽ. Ducẽteſimo deinde &.lx.anno poſt romã conditã: aut non longe Archi-
amplectius: uictos eſſe ab atheniẽſibus pſas: memoriæ traditũ ẽ. Pugnã illã ĩclytã ma- lochus.
rothoniã Miltiade duce: qui poſt eã uictoriã dãnatus a populo atheniẽſi ĩ uinculis pu-
blicis mortẽ obiit. Tũ Aeſchilus athenis tragœdiarũ poeta celebris fuit. Romæ ãt fer- æſchilꝰ
me iſtis tpibus tribunos & ædiles tũ primũ p ſeditionem ſibi plebes creauit: Ac nõ diu ædiles
poſt. Cn. Martius Cornelius exagitatus: uexatuſq; a trib.ple.ad uolſcos: qui tũ hoſtes
erant: a rep.deſciuit.bellũq; populo romano fecit. Poſt deĩde paucis annis: Xerſes res
ab athenienſibus & pleraq; græcia Themiſtocle duce: nauali prœlio: quod ad ſalami- Themi
na factum ẽ: uictus fugatuſq; eſt. Atq; inde anno fere quarto. Menenio Agrippa Mar ſtocles.
co Horatio Puluillo cõſulibus bello ueiente apud fluuiũ cremerã: ab iis ſex: & trecẽti
patricii fabii: cũ familiis ſuis: uniuerſi ab hoſtibus circunuenti periere. Iuxta ea tẽpo- Fabii
ra Empedocles agrigẽtinus in philoſophiæ naturalis ſtudio floruit. Romæ autẽ p eas
tẽpeſtates decem uiros legibus ſcribẽdis creatos cõſtitit. Tabulaſq; ab iis primo decẽ Decem
cõſcriptas; mox alias duas additas. Bellum deinde in terra græcia maximum peloppõ uiri.

neſiacũ: qđ Thucydides memoriæ mãdauit cœptũ eſt: circa annũ fere poſt conditam Romã. cccxxix. Qua tẽpeſtate. A. Poſthumius Torquatus dictator romæ fuit. Qui filium ſuum ꝙ contra ſuum dictum in hoſtẽ pugnauerat: ſecuri necauit. Hoſtes tum po. Ro. fuerant fidenates. Itaq; q inter hæc tẽpora nobiles celebreſq; erant Sophocles ac deinde Euripides tragici poetæ: & Hippocrates medicus: & Democritus philoſophus quibus Socrates athenienſis natu quidẽ poſterior fuit: ſed quibuſdam tẽporibus iiſdẽ uixerunt. Iam deinde tribunis militaribꝰ cõſulari impio rẽpublicã Romæ regẽtibus ad annũ fere conditæ urbis. cccxlvii. Triginta illi tyranni præpoſiti ſunt a lacedæmoniis athenienſibus: & in Sicilia Dionyſius ſupior tyrãnidẽ tẽuit. Pauciſq; ãnis poſt Socrates athenis capitis dãnatus ẽ: & in carcere ueneno necatus. Ea fere tẽpeſtate romæ. M. Furius Camillus dictator fuit: & ueios cepit. Ac poſt nõ lõgo tẽpore bellũ ſenonicũ fuit. Tum galli romã præter capitoliũ cœperunt: Neq; multo poſtea Eudoxus aſtrologus in terra græcia nobilitatus eſt. Lacedæmoniiq; ab athenienſibus apud corithum ſuperati duce Phormione: Et. M. Manlius romæ: qui gallos in obſidiõe capitolii obrepẽtis per ardua depulerat: cõuictus eſt: cõſiliũ de regno occupãdo iniſſe: dãnatuſq; capitis e ſaxo tarpeio: ut. M. Varro ait: præceps datus ẽ: ut Cor. aũt nepos ſcriptũ reliqt: uerberãdo necatus ẽ: eoq; ipſo anno: q erat poſt recuperatã urbẽ ſeptimus Ariſtotelẽ philoſophũ natũ eſſe memoriæ mandatũ ẽ. Aliquot deinde annis poſt bellũ ſenonicum thebani lacedæmonio duce epaminonda apud leuctra ſupauerunt. Ac breui poſt tẽpore in urbe roma lege licinii Stolonis conſules creati: & iam ex plebe cœpti quũ antea ius nõ eſſet niſi ex patriciis gentibus fieri conſulẽ. Circa annũ deinde urbis cõditæ quadringenteſimũ Philippus amyntæ filius alexãdri pater: regnũ macedoniæ adeptus eſt. Inq; eo tpe alexãder natus eſt. Pauciſq; inde annis poſt Plato philoſophus ad Dionyſiũ ſiciliæ tyrannũ poſteriorẽ ꝓfectus ẽ. Poſt deinde aliquãto tpe: philippus apud cheronẽã prœlio magno atheniẽſis uicit: Tũ Demoſthenes orator ex eo ꝑlio ſalutẽ fuga quæſiuit. Cunq; id ei qđ fugerat ꝓbroſe obiiceretẽ: uerſu illo notiſſimo illuſit ανηρ inquit ο φευγων και παλιν μαχεσεται. i. uir fugiens & denuo pugnabit: Poſtea philippus ex inſidiis occiditẽ: & alexãder regnũ adeptus: ad ſubigendos Perſas in aſiã atq; in orientẽ trãſgreſſus ẽ. Alter ãt alexãder: cui cognomentũ moloſſo fuit i Italiam uenit bellũ populo Romano facturus: Iã. n. fama utriuſq; fœlicitatis romãæ: apud exteras gentes eniteſcere incœptabat. Sed priuſq̃ bellũ faceret: uita deceſſit. Eum Moloſſum quũ in Italiã trãſiret: dixiſſe accepimus: Se quidẽ romanos ire: quaſi in andronitẽ macedonẽ iſſe ad perſas: quaſi in gynæconiten. Poſtea macedo Alexãder pleraq; parte orientali ſubacta: quũ annos regnauiſſet. xi. obiit mortis diẽ. Neq; ita longe poſt Ariſtoteles philoſophus: & poſt aliq̃to Demoſthenes: uita functi ſunt: Iiſdẽq; ferme tempeſtatibus populus romanus graui & diutino ſamnitum bello conflictatus ẽ. Cõſuleſq;. T. Veturius & Spurius Poſthumius: in locis inquis apud caudiũ a ſamnitibꝰ circumuallati: ac ſub iugum miſſi: turpi fœdere facto diſceſſerũt. Ob eam cauſam populi iuſſu ſamnitibus p feciales dediti: recepti nõ ſunt. Poſt annũ deinde urbis cõditæ. cccc. fere &. lxx. bellũ cũ rege pyrrho ſumptũ ẽ. Ea tẽpeſtate Epicurus athenienſis: & Zeno citiẽſis philoſophi celebres erãt. eodẽq; tẽpore. C. Fabritius Luſcinus &. Q. Aemilius pappus cẽſores romæ fuerũt. &. P. Cornelium Ruffinũ qui bis cõſul & dictator fuerat ſanatu mouerũt. Cauſãq; iſti notæ ſubſcripſerũt ꝙ eum comperiſſent argẽ

ti facti

Torq tus | Sophocles. | Euripides | Hippocrates | democritus | Socrates | dionyſius. | Camillus | Eudoxus. | M. mãlius. | Ariſtoteles | cõſules | philippus. | alexander | plato | demoſthenes | alexander moloſſus | alexandri mors | Epicurus | Zeno

ti facti cœnæ gratia decē pōdo habere. Anno deinde poſt romā cōditā.cccc.ferme:&
lxxxx.cōſulibus Appio Claudio:cui cognomētū Caudex fuit. Appii illius cæci fratre:
& Marco Fuluio Flacco:bellū aduerſus pœnos primū cœptū eſt.Neq; diu poſt Calli callima
machus poeta cyrinēſis alexādriæ:apud Ptolemū regē celebratus ē. Annis deinde po chus.
ſtea paulo pluribus:q̄.xx.cū pœnis pace facta:cōſulibus Claudio Cētone Appii cæci L.liui9
filio:&.M.Sēpronio Tuditano:primus oīum.L.Liuius poeta fabulas docere romæ
cœpit:poſt Sophoclis & Euripidis mortē annis plus fere.c.&.lx.poſt Menandri:an/
nis circiter quinquagintaduobus.Claudiū & Tutidanū cōſules ſequunt̄.Q.Valeri9
&.C.Manilius:quibus natū eſſe.Q.Enniū poetā.M.Varro in primo de poetis libro Ennius
ſcripſit:eūq; quū ſeptimū & ſexageſimū annū ageret:duodecimū annaſē ſcripſiſſe.Id
q; ipſum Enniū in eodē libro dicere.Anno deīde poſt Romā conditā qngēteſimo un/
de uiceſimo Spurius Caruilius Ruga:primus Romæ de amicoꝝ ſentētia:diuortiū cū
uxore fecit q̄ ſterilis eſſet.Iuraſſetq; apud cēſores uxorē ſe liberꝝ q̄rendoꝝ cā hr̄e.Eodē
q; anno.C.Neui9 poeta fabulas apud populū dedit.Q uē.M.Varro in libro de poe/ Neuius
tis primo ſtipēdia feciſſe ait bello punico primo.Idq; ipſum Neuiū dicere ī eo carmīe m.cato
qd̄ de eodē bello ſcripſit.Portiū āt Liciniū Seruius poeticā Romæ cœpiſſe dicit:in his plautus
uerſibus.Punico bello ſecūdo muſa penato gradu.Intulit in ſeſe bellicoſā in Romuli Dioge/
gentē ferā.Ac deinde annis fere poſt.xv.bellū aduerſum pœnos ſumptū ē.Atq; nō ni/ nes.
miū lōge.M.Cato orator in ciuitate:& Plautus poeta in ſcæna floruerūt.Iiſdē tpibus Carnea
Diogenes ſtoicus:& Carneades academicus:& critolaus peripateticus ab athenienſi des.
bus ad ſenatum po.Ro.negocii publici gr̄a legati ſunt.Neq; magno interuallo poſtea critola/
Q.Ennius:& iuxta cecilius & Terentius:ac ſubinde pacuuius:& pacuuio iā ſene Ac/ us
cius:clariorq; tunc in poematis coꝝ obtrectādis:Lucilius fuit.Sed progreſſi longius Q.En/
ſumus:quū finē propoſuerimus annotatiunculis iſtis bellū pœnoꝝ ſecundū. nius

AVLI GELII NOCTIVM ATTICARVM COM MENTARII LIBER DECIMVSOCTAVVS

cecilius
terētius

Diſputationes a philoſopho ſtoico:& contra a peripatetico arbitro phauorino fa/ Pacuui
ctæ quæſitumq; inter eos quantum in perficiēda uita beata uirtus ualeret:quantumq; us
eſſet in his quæ dicuntur extranea. Cap.primum. Accius

f Amiliares Phauorini duo erāt qdā nō incelebres ī urbe roma philoſophi. lucilius
Eoꝝ fuit unus pipateticæ diſciplinæ ſectator:alter ſtoicæ.Iis quondā ego
acriter atq; cōtente:p̄ ſuis utriq; decretis ꝓpugnātibus:quū eſſemus una
oſtiæ oēs cū Phauorino:interfui.Ambulabamus āt in littore quū iā adue
ſperaſceret æſtate anni noui.Atq; ibi ſtoicus cēſebat:& uitā beatā in hoīum uirtute aī Vita be
ſola:& miſeriā ſummā malicia ſola poſſe effici:ēt ſi cætera bona oīa q̄ corporalia & ex ata
terna appellarent̄:uirtuti deeſſent:maliciæ adeſſent:Ille cōtra pipateticus:miſerā qdē
uitā uitiis aī:& malicia fieri cōcedebat.Sed ad cōplēdos oīs uitæ beatæ numeros uirtu
tē ſolā nequaq̄ ſatis eſſe exiſtimabat quoniā & corporis ītegritas:ſanitaſq; & honeſtus
modus formæ:& pecunia familiaris:& bona æſtimatio:cæteraq; oīa corporis & fortu
næ bona neceſſaria uiderent̄ pficiēdæ beatæ uitæ.Reclamabat hoc ī loco ſtoicus:& tā
q̄ ille duas res diuerſas poneret mirabat̄.Q d quū eſſent malicia & uirtus duo cōtraria
uita miſera & beata quoq; æque cōtraria nō ſeruaret ī utriſq; uim & naturā cōtrarii.Et
ad miſeriā quidē uitæ conficiendā,ſatis ualere maliciā ſolā putaret;ad p̄ſtandam uero